

Magyarországi
Névelési és
Növendéklap

KIS LAP

A »KIS LAP« KIHORDÓI. (Lásd a 6. lapon.)

XLVI. kötet, 1. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1894. január 6-án.

ROSZCSONT FERKE VISELT DOLGAI.

— *Ujabb kalandok és tréfák.* —

Elmeséli Ida néni.

I. Virágok. — Kengyelfutó.

FERKÉNEK uj szavajárása van, ha bajba keveredik: »Csak tréfáltam«. Evvel akarja magát kivágni, ha csinyt követ el. Édes Istenem, egy kis jó kedve csak lehet az ilyen gyerekek! De mikor az emberek olyan rosszak, hogy nem akarják ezt belátni. Kivált a drágalátos rokonok! Ezek minden csekélységért rettenetes hühót csapnak és panaszra szaladnak az apjához.

Ott van például az a kiállhatatlan Biri néni. Milyen lármát csinált egy pár haszontalan kóróért, olyan ringy-rongy dudváért, amilyen százával terem uton-utfelen. Persze, ő azt mondja, hogy azok a kórók fuksziák, hónapos rózsák, hortenziák és angol muskátlik voltak; — de neki, Ferkének, az mindegy. Ha zöld levele van és nem enni való, akkor dudva, még ha százszor tartják is czifra cserépben, és ha czifrábbnál czifrább nevet aggatnak is rá. Érdemes is ezekért mérgeledni!

Ferkét valami üzenettel küldték volt Biri nénihez.

Mikor Ferke oda jött, az ajtót zárva találta, mert Biri néni nem volt otthon. A cseléd is trécselt valahol a szomszédban, nem volt az udvarban senki sem. Ferke körül nézett — és akkor szemébe ötlöttek a néni virágai, melyeket szépen sorjában kiraktak volt, hogy az első meleg tavaszi napsugárt élvezzék. A néni mindig kergette, ha csak közeledett feléjük;

annál jobban örült neki, hogy most megfoghatja és megtapogatja őket. Mindjárt hozzá is fogott a kertészkedéshez. Kivette a tolkését, a földet puhitgatta vele, aztán levágta a virágtöveket egész lenn a gyökér mellett — és — és?

El nem dobta őket. Sokkal kedvesebb tréfát eszelt ki hamarjában. Vissza dugta a földbe a virágokat, jól megigazitotta őket, hogy oly feszesen álltak mint azelőtt. Megköztögte, támasztotta szegénykéket, hogy meg sem látszott rajtok egyelőre az ő rontó kezének a nyoma. Aztán nagy gyönyörűséggel végig nézett rajtok, elfintortotta arczát és Biri nénit utánozva, sipitá:

— Nagyot nőjjetek, drága csemetéim! Nagyot nőjjetek!

Avval megfordult és elment. A kapu előtt találkozott a nénivel, aki bizony megijedt, mikor meglátta Ferke nyájasan vi-gyorgó pofáját.

— Te kölyök, nem tettél-e valami kárt oda benn? kérdé aggódva.

Ferke alázatosan vállá közé huzta fejét.

— De édes nénikém, mondá; hát mit is tehettem volna? . . . hisz' most, ebben a perczen jöttem csak. Nincs is az udvarban sem kutya, sem macska.

A néni gyanakodva nézett körül; a virágcserepek szépen glédában álltak, egy sem volt feldöntve; hát ezekhez nem nyult hozzá Ferke. Talán rá sem ért; hát ha valóban csak most jött az a vásott kölyök? Megnyugodott egy kicsit.

— Hát minek jöttél? Mondd el íziben!

Ferke elő adta a mondókáját, hogy: »tisz-teli édes mama a kedves néni« stb. stb. Aztán a kedves néninek szépen illedel-mesen kezet csókolt és csendesen, rendesen,

mint.
A néni
Per
kor a
génye
gyadt
vanna

—
dött
őket!
Meg
Me
zitsa
nem
Igy j
Biri
nem
nap!
mikor
levág
honk

Jaj I
Fe
abba
Hogy
de ez
totta

—
ted e
virág

—
mon

—
én! I
ról-b
szem
csak
édes
nád

mint még sohasem az előtt, ment az útjára. A néni látva ezt, teljesen megnyugodott.

Persze, hogy halálra ijedt másnap, mikor a virágait meglátta. Lekonyultak szegények mint a szomoru füz, leveleik bágyadtan csüngtek alá, látszott hogy oda vannak.

— Ejnye, mi a bajuk ezeknek? tűnődött a néni; hiszen csak tegnap öntöztem őket! Csak ki nem száradtak tegnap óta? Meg sem fagytak. Ugyan mi lelte őket?

Megfogja az egyiket, hogy helyre igazítsa... hát a kezében maradt! Mert bizony nem volt gyökere, amely tarthatta volna. Így járt a másodikkal és harmadikkal is. Biri nénit az ájulás környékezte. Ezt más nem tehetette, csak Ferke. Ő járt itt tegnap! Mért hogy mindjárt el nem verte, mikor ott látta a kapunál! Felkapta a levágott virágokat, és úgy amint volt: ott-honkában, papucesban szaladt el Ferkeékhez.

— Hol van az a gaz fiú? kiáltotta. Jaj lesz neki, ha megkapom!

Ferke mamája csititgatta a nénit, de abban a pillanatban lépett be a gyerek. Hogy meglátta Biri nénit, ki akart szökni; de ez már fülön csipte és az orra alá tartotta neki a hervadt virágokat.

— Haszontalan gaz kölyke! Hogy merted ezt cselekedni? Hogy merted bántani a virágaimat?

— Csak tréfáltam édes Biri néni! mondá Ferke pityergő hangon.

— Csak tréfáltál? Majd vissza tréfállak én! És csitt-csatt! — úgy vágta képen jobbról-balról, hogy csak úgy szikrázott a gyerek szeme. Aztán hozzá fogott a döngetéshez, csak amugy pusztá kézzel, de a tulajdon édes apja sem végezhetette volna különben nád-pálczával sem, mert Biri néni csontos

ökle nem volt ám a mama puha keze. Jól megtánczoltatta a gyereket, s hogy elhányta ő kelmét, megforgatta előre-hátra. Ferke ordított, mint ha nyuzták volna. Mikor a néni elvégezte a paskolást, nagyott lélekzett, mert ugyan-csak bele fáradt a kézi-munkába.

— Így ni! mondá, össze szedve a virágokat. Én már elláttam, most nem bánom, akár mit is tesznek vele. De tudd meg gyerek: amely perczben mutatkozol a portámon, tizszer annyit kapsz, akár lesz rá okom, akár nem!

Avval haza ment; csak hogy Ferke atyja még meg is toldotta a büntetést avval, hogy az urfi zseb-pénzéből vétetett más virágokat Biri néninek. Ferkének persze nem tetszett a dolog és ugyancsak dohogott érette.

— Ilyen haszontalan giz-gazért annyi pénzt adni! Hisz' nem termett azokon a muskátlikon sem füge, sem narancs! Mit akar hát vele? Nem volt kár értök! Egy kis tréfáért így megkinozni az embert! Aztán egy kis ozsonnát se vehessek, hogy a néninek virág legyen az ablakában. Majd megkeserüli egyszer, annyit mondok!

A néni várhatott, hiszen rá ért. Pár nap mulva Ferkének alkalma volt tapasztalni, hogy nem csak a néni, de más sem szereti az ő »mókáit.«

Egy szerdán délután volt. A fiúknak nem köllött iskolába menni. Az egész diák-sereg az utcán hemzsegett. Nem mentek szokásuk szerint a pázsitra labdázni, mert Pomili, a híres kengyelfutó akarta magát produkálni. Ot percz alatt futja körül a nagy piac-z-tért háromszor egymás után. Akinek tetszik, versenyt futtathat vele, és ha legyőzi: tiz aranyat kap.

Igy volt az kinyomtatva nagy betűkkel, óriási sárga papiroson. A fiúk mohón olvasták és vitatkozni kezdtek.

— Nos Ferke, mondá Laczi; evvel ugyan nem mersz versenyt futni, ugy-e bár? Pedig avval dicsekedtél, hogy te vagy a legjobb futó az iskolában.

— Hisz' ez a komédiás én hozzám képest csiga-biga! mondá Ferke megvetőleg. Százszor gyorsabban futok én nálánál!

— Akkor hiszem, ha látom! ingerkedék Laczi.

— Majd meglátod, felelt nyugodtan Ferke. Kiállok vele. Nagy virtus is az, öt percz alatt megkerülni a piacot. Megteszem én azt három percz alatt.

— Fogadjunk, hogy nem! kiáltá Laczi
— Fogadjunk egy piczulába!

— Ej, ugy sem fizeted meg. Inkább tiz pofonba! mondá Laczi.

— Áll a fogadás. Mindjárt adok foglalóba is egyet! kiáltá Ferke és megtette volna. De abban a pillanatban megjelent a kengyelfutó fehér trikóban. Piros bársony övére köröskörül kis csörgetyűk voltak varrva, melyek minden lépésnél nagy csilingelést vittek véghez.

Pomili ur kihirdetett valamit, amiből alig lehetett érteni három szót. »Ógi engimet letyézi a fudaspo, osztod gopjo tiz orony!« harsogá cseh-német-magyar szójárással.

A kíváncsi fiúk mind feléje rohantak. Ferke nagy hetykén egészen melléje furakodott, mint aki a versenyre kiáll.

Megkezdődött a futás. Ferke szorosan a kengyelfutó mellett tartotta magát. A többiek, akik szintén bele kezdtek, egyenként elmaradtak. Egyszer megkerül-

ték a piacot, s egy időben ért oda Ferke a kengyelfutóval. A fiúk hatalmasan megéljenezték, hogy a házak majd bedültek tőle. De megállnia nem volt szabad, másodszor is kellett körül futni. De ekkor már elhagyta Ferkét az ereje. Hiába eviczkélta kézzel lábbal, a kengyelfutó elhagyta. Fuldokolt, meg köllött állnia, mert a tüdeje majd elpattant.

— Rajta Ferke, ne hagyd magad! kiáltották a fiúk.

Hiába volt a biztatás, mert amig Ferke megállt egy percze, hogy lélekzetet vegyen, a kengyelfutó messze járt. Nem is lehetett már utól érni. Ezt belátta Ferke és nem is próbálta. De ő rajta ki nem fog az ostoba csehe. Nem! Csak azért sem!

Félre állt és szemközt várta a most már harmadszor vissza térő kengyelfutót. Mikor már nem volt messze tőle, lehajolt, felkapott a sarki kofa kosarából egy nagy fekete retket és a kengyelfutó lába elé dobta. (Lásd a képet az 5. lapon.) Ez nem birt sebes futtában megállni, egyet botlott és végig, a maga egész hosszában vágódott el az utban.

Ferke nem várta be, míg feltápászkozik. Ucczu neki, vesd el magad! Futott, és a harmadik házban felszaladt az emeletre Emma nénihez. Sápadtan mint a halott rontott be a szobába, hol a néni csendesen varrogatott. Ferke egészen ki volt kelve a képéből, a fogai csak ugy vaczogtak.

— Nénikém, tréfáltam... nénikém! dadogá, és avval be a hálószobába, az ágy alá.

A néninek nem volt ideje egy szóval sem kérdezni: mi lelte, mi a baja? — Mert már nagy lárma és csilingelés hallatszott a lépcsőről. Az ajtót berugták és azon

betód
asszo
kiván

A
Hom
kaszt

tyere
szem
resve
Ide
geszi
elem,
eszor

—
az é
retke
tott
asszo

te c
voló
bem
det!
derek
hász
nem
nege
tott
futó.

A r
totta

per!

A r
A
titan
vad

betódultak egyszerre a kengyelfutó, Erzsók asszony a kofa, utánok meg egy sereg kíváncsi gyerek.

A kengyelfutó arca kék és vörös volt. Homlokán ökölnyi zuzódás látszott, befakasztott orrából patakozott a vér.

— Kazempr!... hol faty kaszempr! Ite tyere! kiáltott rekedten a cseh, vérben forgó szemével keresve Ferkét. Ide negem a geszipe!... mek-elem, mek-eszom!

— A retkem, az én fekete retkem! kiáltott Erzsók asszony.

— Hol faty te ogozdofáro voló?... gidé-bem a fille-det!... essze-deremcszekész hászomot, ha nem ite atnag negem! ordított a kengyelfutó.

— A retek! A retek! hajtott a kofa.

— Móko a mama ü düle? Ide a kazempr! toporzékolt a dühös ember.

— Fizessék meg az én szép retke-met! A retke-met!

A gyermekek is közbe kiáltottak. Csitítani, magyarázgatni akartak, de olyan vad lárma támadt, hogy a szegény Emma

néni ijedtében nem tudott hova lenni. Szerencsére meghallotta oda lenni az utcán a rendőr és feljött nézni, mi az? Mindjárt véget is vetett a komédiának és megszabadította a szegény nénit a kellemetlen vendégektől. Alig tudott magához térni, egész testében reszketett, mint ha őt akarta volna megölni az a dühös, véres ember és nem Ferkét.

Csak nagy sokára mert Ferke előbujni az ágy alól.

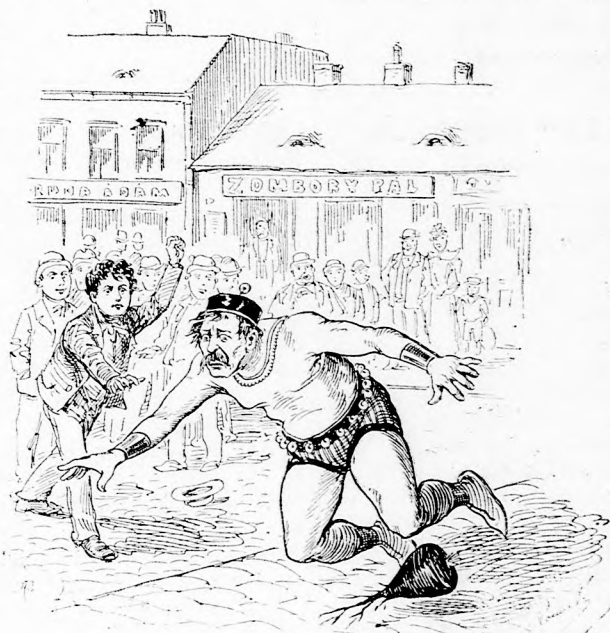
— Te szerencsétlen gyermek, mit tettél már megint? Hiszen ez az ember agyonüt, ha megkap! mondá Emma néni. Hát mindig galibát csinálsz te?

— Mért nem vigyázott magára? Aztán nem is érdemes haragudni egy kis »tréfa« miatt.

— Szép tréfa! mondá Emma

néni; félek, hogy megkeserülsz. Majd meglátjuk, mit szól apád?

Az bizony nem vette könnyen a dolgot és Ferkét keményen megbüntette. Szép összeget fizetett a megnyomorított kengyelfutónak, aki néhány napig ki sem mehetett az utcára, mert az orra akkorára dagadt

... A KENGYELFUTÓ LÁBA ELÉ DOBTA.

(Lásd a 4. lapon.)

mint az uborka. Az oldala is fáj a zuhánástól, és jajgatott hogy a kezét-lábát össze törte, hogy örökké nyomorék marad és nem fogja többé tudni megkeresni a kenyerét és így tovább. Ferke apja egy pár nagy bankót adott neki, hadd gyógyítsa magát. Meg is érdemelte szegény a fájdalomért és a kiállott kudarczért, habár keze-lába nem sérült meg és pár nap mulva folytathatta mesterségét.

(Folytatása következik.)

A „KIS LAP” KIHORDÓI.

(Képpel a ezimlapon.)

SÁRBAN nagyban —
 Hoban, fagyban,
 Nyári hőben
 Hűs időben;
 Ősz avagy tél,
 Ború ha kél,
 Ha fú a szél.
 Lomb sárgán hull
 Le a fűrül,
 Vagy ha fakad
 A tavasznak csókja alatt:
 Hordozgatjuk,
 Osztoogatjuk
 — Utcza szerint ötöt-hatot —
 A „Kis Lap”-ot.
 De csakis itt Budapesten
 Csupán csak két kerületben.
 A sarkon elválnak.
 S hogy mindegyik végé tisztét,
 A másik utcában ismét
 Eymásra találunk.
 És így szaladgálunk
 Kerületből kerüleibe,
 Emeletről emeletre,
 Ha fülünk, ha fázunk.
 És ha egyik-másunk
 Egy kis pezulát kapott:
 Csak annál vidámabb kedvvel
 Hordjuk este, hordjuk reggel
 Szét a kedves „Kis Lap”-ot.

*S amióta
 Friss arczát betolta
 Az örvendő
 Uj esztendő:
 A „Kis Lap” azolta
 Még sokkal inkább kelendő.
 Ezt mi tudjuk,
 Mert mi hordjuk
 Szana-széjjel
 Ez új-évvél.
 Kivánjuk is: köszöntsön be
 Minden házhoz nagy örömré!*

HOL A PÁROS?

— Egy játék titka. —

MIKOR én még diáksorban voltam, akár hányszor elmulatgattunk egy találós játékkal, melyhez apró kavicsot, bab- vagy borsó-szemet, vagy más efféle apró tárgyakat használtunk. A kavicsból, bab- vagy borsó-szemekből egyikünk mind a két kezébe vett néhányat, még pedig az egyik kézbe páros számmal, a másikba páratlan számmal és úgy, hogy csak ő maga tudta, melyik kezében hány darab kavics vagy borsó-szem van. Aztán kérdezte:

— Hol a páros?

Aki kitalálta, az lett aztán a kérdező és aki hamarabb találta ki tizszer vagy huszszor helyesen, az nyerte a kitűzött díjat.

A győzelem itt persze pusztán véletlenség, mert csak a jó szerencsétől függ, eltaláljuk-e, melyik kézben van a páros számú kavics.

Mostanság is sokszor látom, hogy fiúk, leányok ezzel a játékkal tréfalkoznak. Megsugom hát kis olvasóimnak, hogy van annak módja, hogy biztosan kitalálják, melyik kezében tartja a játszó társ a páros számú kavicsokat, melyikben a páratlanokat. Eppen csak annyi szükséges, hogy a játszó társ egy számot mondjon meg, mely azonban nem a kavicsok száma és melyről, ha nem ismeri a titkot, el sem képzelheti, hogyan vezethet az nyomra.

Legkönnyebben megértitek, ha elmondom a játék folyását.

Béla tartogatja kezeiben a kavicsokat: egyikben páros, másikban páratlan számmal. Felszólítom, hogy *gondolatban* — tehát úgy, hogy én semmit sem tudhatok meg belőle — *szorozza a jobbkeztben levő kavicsok számát 2-vel, a balkéztben levők számát pedig 3-mal, az így nyert két összeget adja össze és csak ezt a végösszeget mondja ki hangosan.* Béla pár pillanattal szótlanul végzi fejszámolását, aztán mondja: — Tizennyolcz!

S erre rögtön rámondom, hogy bal kezében van a páros, jobb kezében pedig a páratlan szám. Csakugyan — jobb kezében három kavics volt, a balkezében négy.

Hogyan lehetséges ezt abból az egy számból kitalálni? Ha egy kicsit utána gondoltok és czeruzát véve elő, különféle számokkal meg is próbáljátok a számítást, hamar megértitek. Ha ugyanis 2-vel szorozzuk a jobb kézbéli és 3-mal a balkézbéli kavicsok számát s össze adjuk az így nyert összeget: az eredmény mindig páros szám lesz, ha a bal kézben van a páros számú kavics, és viszont mindig páratlan szám lesz a végösszeg, ha a jobb kézben van páros számmal a kavics. Ez annyira csálhatatlan, hogy csak arra ügyeljünk, páros vagy páratlan számot mond-e játszó társunk; ha *párost* mond, rögtön rámondjuk, hogy *balkezében* van a páros számú kavics; ha *páratlan* számot mond, akkor mindjárt azt feleljük, hogy *jobb kezében* tartja a páros számú kavicsokat. Csalódni soha sem fogunk, de természetesen az szükséges hozzá, hogy játszó társunk pontosan végezze a csendes fejszámítást és becsületesen mondja meg a fentebbi módon nyert végösszeget.

Persze, a játékot csak azzal folytathatjuk, aki nem ismeri a nyitját. De alkalmasint sokan lesznek, a kik nem egyhamar találják rá a nyitjára, hogy mért végeztetjük velök azt a titkos fejszámadást, melyből semmit sem mondanak meg, csak egy végösszeget, melyről pedig nem tudjuk, miféle számokból keletkezett.

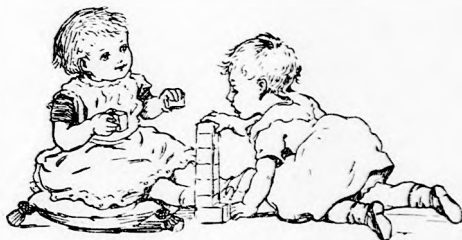
FEJEM TERVEZ — SZIVEM VÉGEZ.

NÉZEGETEM a képeket,
Szerintök majd építgetek
Tempломot és palotát —
Hol is van hát már no, hadd lám —
Hol van a sok horgony koczkám?...
Ki látta a skatulyát?

Hollok neszt... ahá, gyanítom...
Az ajtót rájok ha nyitom:
Zsuzska, Miczi megjied.
Hát csakugyan!... im itt vannak,
S rongálják a koczkáimat...
Hé, hahó, ti gyerekek!...

Hé, hahó!.. vagy mit bínom már,
Apró kezökben látom bár
Építő koczkáimat —
Kedvöket meg dehogy bontnám.
Játékukat dehogy rontnám...
Ó csak hadd mulassanak!

Édes apátok, anyátok
 Gyermek volt még, mikoron
 E nagy nevet büszkeséggel
 Emlegette már e hon.
 Büszkeségnek, szeretetnek,
 Szívbeli nagy kegyeletnek
 Zendültek fel szózatí :
 „Örömeire nemzetednek
 Élj sokáig, Jókai !“

Maga szinte gyermek volt még —
 S ajkain már dal fakadt.
 S évek múltán a csermelyből
 Lett himes partú patak.
 És tovább ömölve szerte :
 Bővült, mélyedt annak medre —
 S lett a patakból folyó :
 E hazára, e nemzetre
 Örömet, áldást hozó.

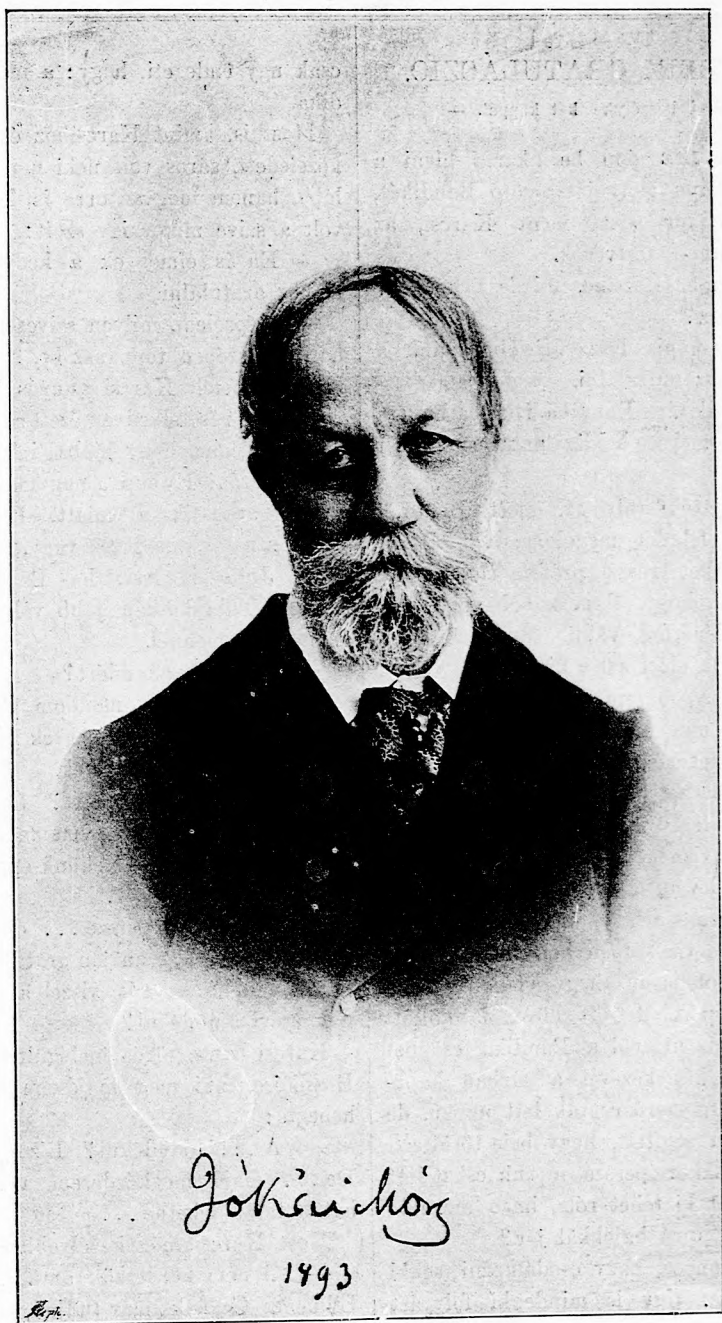
Mikor vérbe fagyva nyögtél
 Ó, te szent, te drága hon —
 És bús rabságnak bilinése
 Zörgött bennül karodon :
 Mondva mesét, dalolván dalt,
 Ó volt, aki megvigasztalt.
 És így zengett ajaka :
 „Magyarom, magad ne hagyjad,
 Nem lesz mindig éjszaka !“

Jól dalolta, jól mesélte :
 Elmúlt a bús éjszaka —
 Hazánk egén megpitymallott
 A szabadság hajnala,
 A hajnalt a dél követte,
 S most a nap ragyog fölötte !
 Szépet, igazat dalolt.
 Népe áldva áll körötte —
 A költő proféta volt.

Büvös, bájos az ő lantja,
 Mely zeng **ötven** éve már ;
 Ha szólamlík édes hangja,
 Virul tőle a határ :
 Rózsában gyúl ki avarja,
 Bár a hó, a jég takarja.
 A ködös táj kiderül —
 Forrásoknak esecsog habja,
 S lepke száll s illat repül.

Mint a bor, mit idők járta
 Zamatjában megnevel —
 Mint a hegedű, ha vénül,
 Mindig szebben énekel :
Jókait is azonképen
 Megnevelte édességben.
 A meséje, a dala
 Szebben szól, mint szóla régen —
 Bájlóbban mint valaha.

S most egy nemzet ifja, véne
 Járul a költő elé,
 S magasztalva fűz koszorút
 Halántékai köré.
 Mi is közéjük vegyülve,
 Hangoztassuk lelkesülve
 Szíveinknek szózatit :
 „Éltesse soká az Isten
 Ujabb dicső **ötvenig**len
 A fényes, nagy Jókait !“

Jokkuhög

1893

L. p.

A SZEBBIK GRATULÁCIÓ.

— Kicsi beszélyke két képpel. —

BÖZSIKE épp be akarta hívni a kapu előtt játszogató Bandikát, mikor arra ment Karcsi, az unoka-testvérök.

— Tudod-e, Bözsike, mi lesz holnap?

— Mi lesz?

— Uj év napja lesz. Mi elmegyünk a nagymamához gratulálni.

Ennek hallatára Bandika is abba hagyta a játékát, melybe eddig nagyon el volt merülve.

Nem is játék volt az, mert Bandika igen fontos feladat megoldására vállalkozott. Meglehet rossz próféta leszek, de úgy sejtem, hogy Bandikából valamikor jeles inzellér fog válni. Mert amint a házuk kapuja előtt azt a kis pocsetát látta, mely még a minapi havas-esős időből maradt ott, meg nem állhatta, hogy ezt a rendetlen vizet meg ne szabályozza és az utat jó karba ne helyezze.

E végül legelőször is lefolyást kellett teremteni a viznek, s Bandika, egyéb szerzősége nem lévén, a lábaival taposott ki hosszú csatornát a sárban. Gyönyörűséggel látta, hogy a víz szépen bele fut a csatornába, oly pompásan, hogy el is lepte a Bandika cipőit. Itt-ott követ is köllött kiemelni a víz útjából s Bandika csöppet sem röstelt két kezével a sárban kaparászni; a keze merő csatak lett ugyan, de ezen akképen segített, hogy bele törölte a ruhájába. Ekkor persze a ruhácska lett sáros. De hát ki tehet róla, ha a méraöki munka ilyen apró bajokkal jár?

Annyi bizonyos, hogy csodálkozni senki sem fog rajta. Ugy is mindenki folyvást

csak úgy emlegeti, hogy: a maszatos Bandika.

Most is, amint Karcsihoz és Bözsikéhez közeledett, sáros volt neki nemcsak a kezé-lába, hanem még az orra is. No de tiszta volt a szíve mikor így szólt:

— Én is elmegyek a kedves nagymamához gratulálni.

— Képzelem, milyen szívesen fog látni, ha ilyen szépen toppansz be, amilyen most is vagy! felelt Karcsi gunyos kaczagással.

Bözsike rösetelkedve nézett rá kis öccsére:

— Az igaz, hogy hiába intelek, te kis garabonczás! És épp a nagymama is menyire haragszik a miatt, hogy mindig olyan szurtos, maszatos vagy.

— Jobb is lesz, ha Bandika itthon marad. Tulajdonképp jobb volna. Bözsike. ha te sem mennél.

— Ohó! Ugyan miért?

— No, csak úgy mondom. Csupa barátságból mondom, mert nektek nagyon hátul lesz ott holnap a helyetek.

— Ugyan? És miért? Semmit sem tudok róla, hogy a nagymama csak titeket szeretne, minket ne. Nekünk épp úgy nagymamánk, mint nektek.

— No, hiszen persze... de azt majd csak látja, ki hogyan jön gratulálni? Mert hát mondd csak: mit viszel a nagymamának ujévi ajándékul?

Karcsi szinte gögös önelégültséggel nézett Bözsikére, aki meg majdnem pironkodva hebegte:

— A... ajándékul? Bizony semmit! De... majd megkérdezem a mamámtól, hátha talán lehetne...

Most Karcsi még kevélyebben nézett rá.

— Mi nem kérdezzük ám... Én, meg Lilike és Giduska már tudjuk, mit viszünk.

— Mit?

— Az titok. Majd megtudod. De azt mondhatom, hogy ti aztán elbujhattok. Azért tanácsolom, inkább ne is menjetek a nagymamához.

Ezzel Karcsi büszkén ellépedett. Bözsike és Bandika kissé meghökkenve néztek utána. Akár milyen kis legényke volt Bandika, úgy félig-meddig mégis megértette már e dolgot; de épp azért nem tágitott, hanem így szólt:

— Mégis elmegyek! Szeret engem a nagymama ha pirongat is néha, mikor be van fenve a ruhám.

Bözsike helyben hagyta, hogy úgy van; de neki mégis voltak aggodalmai. El is mondta a mamának, hogy Karcsi, Lili és Giduska holnap szép ajándékot visznek a jó nagymamának, míg ők, Bözsike és Bandika, üres kézzel fognak megjelenni, nem visznek semmit; így bizony Karcsiékat a nagymama sokkal jobban fogja szeretni. De a mama mosolyogva felelte:

— Ne busulj effélén, kedvesem. Kicsinyek vagytok ti még arra, hogy ajándékkal lephetnétek meg a nagy mamát; most tél van, virágot sem vihettek. Hogy Karcsiék mit csinálnak, nem tudom; ma beszéltem

a mamájokkal, de ez semmit sem tud ilyen forma dologról.

— De Karcsi mondta!

— Meglehet, hogy csak boszantani akart. Tudod, Karcsi és Giduska meglehetősen garázda kis fiuk, Lilike pedig nagyon hallgat reájok. Nektek ne legyen egyéb gondotok, csak arra, hogy érdemesek legyetek a nagymama szeretetére.

Bözsike bele nyugodott és újra vidám lett; Bandika is bele nyugodott, de ő nagyon komoly maradt. Nehéz gondok, komoly gondolatok foglalkoztatták s más nap reggel is nagy sóhajrással ébredt föl, úgy hogy Bözsike nevetve kérde:

— Ej, ej, mi csoda nagy bánat epezthet, Bandikám?

— Megmondom, felelé Bandika komolyan. A nagymama tiszteletére ma,

egy-e, az ünneplőmet öltöm fel? De hát... tudod... izé... mindig azt mondják, hogy én nagyon vigyázatlan vagyok, fél óráig sem tudok csinosnak maradni. Pedig ma úgy szeretném, ha a nagymama nem pirongatna, ha ma nem volna rá oka... De csak délután megyünk hozzá és odáig olyan hosszú az idő!

— És félsz, hogy mire a nagymamához kerülsz, már a régi bekent-fent Bandika

... SZÉPEN FELÖLTÖZTEK. (Lásd a 12. lapon.)

leszel. No, hát azon ugy segíthetsz, hogy nagyon az eszedben tartod, mennyire nem volna ez kedvére a nagymamának. Én pedig majd vigyázok rád, segítek neked, hogy bele ne essél régi hibádba.

Bözsike és Bandika aztán szépen felöltöztek (Lásd a képet a 11. lapon.) és bizony örökös kár lett volna, ha a nagymama nem így látja őket.

Oda át a szomszédban Karcsiék szintén türelmetlenül várták a délutánt, csak hogy egészen más érzelmekkel. És mikor végre már itt volt a délután, a főrendező, Karcsi, félre hívta Lilikét és Giduskát.

— Most csak még egy kis ideig vigyázzatok, hogy el ne áruljátok a tervünket. Mamánk mindjárt megy a nagymamához, hogy segítsen az ozsonna készítésében, mi kissé később megyünk a meglepetéssel.

— De mégis... hátha megkérdeznők mamácskától... szólt Lilike némi aggodalommal.

— Jaj, ezek a gyáva leányok! Mondom nem szabad! Tudjuk mi, hogy mit csinálunk. Hát nem hallottad eleget, hogy azt a virágot mindig úgy emlegetik, hogy a »nagymama virága«?

— Az igaz.

— No hát! Meglátjátok, milyen nagy-szerű jutalmat kapunk. Az ozsonnából nekünk fog jutni a java rész. Sajnálom szegény Bözsiéket, de hát miért is olyan oktondiak?

A mama csakhamar elment, intve a három gyermeket, hogy ne sokára kövessék őt a nagymamához, aki nem igen messze lakott oda.

— Ott leszünk nem sokára! felelé Karcsi. Aztán a maguk szobájába siettek.

— Hamar, Giduska, hozd elő a mama szobájából a nagymama virágát.

Giduska elhozta, aztán magukra zárták az ajtót és jó ideig nagy munkában voltak. Fura munka volt az, de biz' én nem tudom, szerencsés-jök volt-e vagy sem, hogy senki sem zavarta meg őket benne.

A nagymamához Bözsike és Bandika érkeztek

meg hamarabb. Bözsike mondott egy kis gratulációt, a nagymama aztán mind kette-jöket szeretettel csókolta meg, Bandikát pedig különösen nagy kedvvel nézegette.

— Lám, milyen csinos, rendes vagy most! Így szeretlek látni. Persze, csak most öltöztettek föl, mielőtt indultál.

— Oh nem, kedves nagymamácska, felelt Bandika elpirulva. Még reggel öltöztettek.

... NAGY MUNKÁBAN VOLTAK.

— Lehetetlen! Hát miféle csoda történt veled? szolt a nagymama vidáman.

Bözsike magyarázta meg:

— Azt akarta Bandika, hogy nagymamáskának kedvére legyen, hát nagyon erőt vett magán és nem volt többé a régi rendetlen, gondatlan fiu.

— Igen, de Bözsike segített, ő nagyon vigyázott rám, mondá Bandika őszintén.

A nagymama mindkettejüket újra megölelte.

— Ezt már szeretem, ez derék! Te, kis fiam, biznyságot tettél róla, hogy alapjában jó fiucska vagy és engem igazán szeretsz: bebizonyítottad azzal hogy egy nagy hibádat le tudtad küzdeni; Bözsike pedig mind igazi jó testvér segített. Valóban örömet hoztatok számomra.

Épp ekkor léptek be Karcsi, Lili és Giduska. Legelől karcsi lépkedett, büszke és lenéző pillantást vetve Bözsikére és Bandikára, kik üres kézzel áltak ott. Ő nem jött üres kézzel: szép bokréta volt a kezében. Nem nagy volt a bokréta, csak néhány virágból és zöld levélből volt kötve; de az ritka virág volt, kivált télviz idején.

Karcsi bele kezdett a gratulációba és nyújtotta a nagymama felé a bokrétát. A nagymama el is kapta, csakhogy csodálatos hirtelen és haragosan, az arcza pedig egészen kipirult a bosszúságtól. Aztán félbe szakította a gratulációt és hevesen kérde:

— Hogy jutott ez a virág hozzátok? A mamátok adta? Ő engedte meg, hogy levagdaltjátok? Az lehetetlen!

Karcsi is, Lilike is, Giduska is ijedten bámultak a nagymamára. Végre Karcsi felelte nagy akadozva:

— Ne... nem... csak mi... gondoltuk...

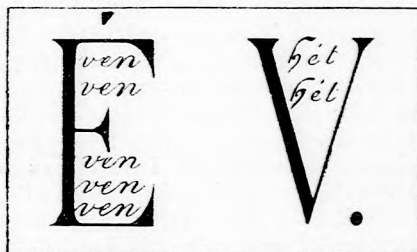
— Ejnye, mihaszna vásott gyerekei! Így elpusztítani azt a szép ritka virágot, amelyet én adtam anyátoknak, hogy viselje gondját, mert jobban ért hozzá! Hogy mertétek ezt tenni? Miért nem kérdeztétek meg a mamátokat?

Lett nagy vallatás, pironkodás, megbánás és sirás, miközben a kis Lilike azt is kiböfentette, hogy ő azért egyezett bele, mert Karcsi biztatta, hogy nekik jut az ozsonna java, ha valami meglepetéssel kedveskednek a nagymamának.

— Értem már az egészet, szolt végre a nagymama komolyan. Hát csak menjetek haza és mert a mamátok nincs otthon, hanem itt marad, hát ozsonnát ma nem kaptok sem itt, sem ott. Ez még nem is nagy büntetés. Mert nem a szeretet hozott titeket ide. Bözsike és Bandika nem hoztak semmit, csak őszinte szeretetet, de az több és kedvesebb nekem, mint a ti ajándékok, melyet csunya önző számításból hoztatok és hebehurgya kártétellel szerzettetek meg. Menjetek haza!

És Karcsiék nagy busan sompolyogtak el.

BETŰ-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott, kapja jutalom-nyereményül a következő diszes munkát:

A fölfedezések és találmányok története

57 fametszettel. Irta Bardócz.

Megfejtés és a megfejtők névsora a jövő számra marad.

A BOLONDOS NÁCZI.

— Nem is olyan vig történet. —

YORSAN közeledett az óra mutatója ahhoz a pont-hoz, melyen a fiúk anynyira szerették látni. Végre el is érte.

Csöngettek. A tanító ur levette a házi sipkáját, a gyerekek fölálltak, és mind a szöke és barna fejek mélyen meghajoltak, hogy elmondják az iskola utáni imádságot.

Az iskolának tehát vége volt. Hej, de nagy vigság is lett egyszerre! Mint a hangya-boly, melyet a vándor lába megérintett, úgy hemzsegett a sok gyerek. Az öreg tanító úr utánuk néz és örül, míg végre kiérnek az utcára.

Csak Imre marad vissza s ott állva az iskolában, zavartan forgatja kezében a sipkáját.

— Hát te mit akarsz itt? kérdé az öreg tanító nyájasan. Ahá! Tudom már, nyilván megint egy pár darab színes papirost, rongyot szeretnél. De mit is csinálsz te avval a sok színes lim-lommal? Na nézd, már készítettem is a számodra, mivel az egész héten jól viselkedtél.

Imre arcza kipirult az örömtől, egy pár köszönő szót hebegett és eltávozott.

Messziről éles fütty, köhögés, kiabálás, nevetés. Közben egy öreg embernek a haragos hangja is hallatszott. Imre egy csomó gyereket látott, amint futottak az öreg ember elől, aki mankóval sietett utánuk s mérgesen ripakodott rájuk. De fura formája is volt annak az öreg embernek! Hosszú, piszkos, rongyos kabát lógott rajta. Fejében kopott szürke kalap, tele ragasztva színes papirossal, tarka rongyokkal. Figura alak volt a szegény öreg Náczi, egy hülye ember, aki már tizenöt év óta lakott abban a faluban. Czéltáblája volt

a csufondáros gyerek-hadnak, amely folyton gunyolta, izgatta. Valamikor nagyon szerette a gyermeket ő is, de az ilyen bánásmód úgy elkésértette az istenadtát, hogy ha csak meglátott valamely gyermeket, már dühbe jött. Az urasági kastélyban kapta enni-valóját, fekvő helyét, s néha napján egy marék dohányt. Télen a kucskóban húzta meg magát, nyáron pedig a homokban a napon ülve sütkérezett. Ha volt dohányja, pipázott; ha nem volt, akkor színes rongyokat és papirosokat keresgélte az ő királyi koronájának számára. Mert a boldogtalan azt képzelte, hogy ő a király s hogy fejében az a vásott köcsög-kalap a korona.

A faluban senki sem mutatott irányában akár csak egy morzsa szeretetet. »Hiszen úgy sem érti meg!« mondták mindnyájan.

Csak egy volt a földön, oki őt szerette: Imre.

A fiúk elszaladtak, de az öreg Náczi ott állt és mereven nézett maga elé. Imre gyors szökkenéssel ott termett előtte és mondá:

— Látod Náczi, mit hoztam neked? És a tarka rongyokat, papiros-foszlányokat magasra emelte előtte. De rémulve hallgatott el, mert látta, hogy azok a vásott fiúk mit tettek vele!... A kabátja sárral volt tele hányva, valamint az arcza is piszokkal volt beborítva s egy nagy vörös folt piroslott homlokán, mely valami kődobástól származhatott.

Hogy Imrét meglátta, együgyű mosoly szaladt végig az arczán és engedte magát a padhoz vezetni, ahol aztán a tarka rongyokkal kezdett játszogatni, miközben érthetetlen szavakat motyogott.

— Ugyan, mit akarsz te azzal a vén bolonddal? kiáltá feléje Károly, a szomszédék fia, a kerítésen át. Szeretném tudni, miféle ostobaságokra tanítod őt. Hiszen tudod Imre, én veled tartok... de...

— Én pedig nem tartok veled! vágta oda neki Imre szikrázó szemekkel. Hát nem pirulsz magad s veled együtt nem pirulnak többi pajtásaid, hogy azt a szegény Náczit így össze-vissza kevertétek, sőt meg is véreztétek? Gyalázat! Engem szidhattok,

csúfol
fogom

kihívó
sen
Imrét
válva
nem
kor
főkép
nem

mond
megij
amit
dás:
legkis

csak
semm
aki n
Im
fordu
hogy
a sze
ják.
időt
késve

Cs

H
A
a Ká
Ép
Náczi
beteg
Mine
isten
hogy
megn
az o
gyám
De
mint
csait.
beszé
nyája

csúfolhattok: nem törődöm veletek. Csak azt fogom tenni ezután is, amit a szívem sugal.

— Ej ha! kiáltá Károly ingerülten és kihívón. Ezzel át vetette magát a kerítésen és Imre elé állt. Majd, hogy látta Imrének kemény magatartását, szelidebbre válva így szólt: Hiszen tudod, hogy én nem vagyok valami szivtelen fiú... de mikor olyan nevelésű figura az a Náczi, főképen mérges korában. Örült, akivel nem törődik senki sem...

— De törődik vele és néz rá az Isten! mondá Imre oly hangon, hogy Károly megijedve hallgatott el. Jusson eszedbe amit ma tanultunk, az a magasztos mondas: hogy Isten szerelme rá borul az ő legkisebbik teremtményére is.

— Ostobaság! Erre a bolondra tán csak nem? nevetett Károly. Ez nem tud semmit, sem Istenről, sem magáról. Pogány, aki még csak a »Miatyánkot« sem tudja.

Imre erre a léha beszédre nem felelt. Megfordult és elment. Magatartásával elért annyit, hogy Károly ezen túl nem engedte, hogy a szegény bolond Náczit piszokkal dobálják. Imre erre kibékült Károllyal s több időt töltött vele mint azelőtt. Néha megkésve került elő.

— Ott voltam, tanítottam, s ő megértett. Csak ennyit mondott.

Hónapok multak.

A két jó barát a szünet-időt szüleikkel a Kárpátokban töltötték.

Epp nyár derekán volt, hogy a bolondos Náczit ágyba köllött fektetni, mert nagy beteg lett. Orvost nem híttak mellé e. Minek? Ugy sem tudná megmondani az istenadta, mi je fáj. Nem jutott eszébe, hogy a gyámoltalan csecsemő sem bírja megmondani mi je fáj: mégis megérti baját az orvos, valamint megértette volna a gyámoltalan örült öregnek is a betegsége. De hát kényelmesebb az ilyen beszéd, mint követni a felebaráti szeretet parancsait. Etették-itatták a szenvedőt, de nem beszélt hozzá senki sem, nem volt vele nyájas senki sem, nem mutatott irányába

szánalmat senki sem. Ugy feküdt ott, elhagyatva, magában.

Már a hideg halálos verejték gyöngyözött ki homlokán, midőn kinyílt az ajtó s két fiu lépett be. Az egyik az ajtó közelében állt meg: ez Károly volt. A másik meg oda szaladt a beteg ágyához: ez Imre volt. Sirva simitá meg a betegnek forró homlokát, és így szólt:

— Náczi, te jó öreg Náczi! Te most Istenhez szállsz föl a mennyekbe!

A tébolyodott öreg egy pillanatig együgyű mosolygással nézett az ő kedves ifju egyetlen barátjára, pártfogójára. Aztán szakadozva mondá:

— Imre!... Imrike!... sze... szeretnék... i... imád... kozni. — És arca elvilágosodott s az ajtó mellett álló Károly szíve hevesen dobbant meg s ugy megilletődött, hogy ő is össze kulcsolá kezeit. S a haldokló érthetően mondá: Miatyánk, ki vagy a menyekben!...

Egy sohajtság még... aztán csend lett.

Károly kiosont, a földre borult és keservesen zokogott. *Ez volt* hát, amire Imre oly fáradhatatlanul tanította a hülye embert; és ezért csufolták őt pajtásai fia-bolondnak. Károly nem volt jó tanuló s nagyhamar kiment az eszéből minden. Még valamit szeretett volna elfelejteni, de nem bírta kiverni a fejéből, azóta, hogy ezt tanulták a Szt. Irásból: »Amit tik cselekesztek a legjelentéktelenebb testvéremmel, azt nekem teszitek«... és aztán oda futottak és kövel piszokkal dobálták meg az öreg Náczit. — »Nekem tettétek.« — Most már megértette Károly, hogy Náczi is a legjelentéktelenebbek közé tartozott: azok közé, akik Istent szerették. Most már tudta Károly, hogy az öreg Náczi is ott áll most az Örökkévaló színe előtt. Mit fog mondani az emberekről, kiknek körében oly nyomorúságosan teltek napjai és akik között csak *egy* volt, aki őt szerette.

— Károly!...

A megszólított össze rezzent és fölnezt. Ott állt előtte Imre, aki megpillantá a fűben síró barátját.

— Ne sirj! Látod, én úgy örülök, hogy a Miatyánkot el tudta mondani, és így bizonyíthattam neked, hogy nem pogány és tudja: ki az Isten.

Ekkor Károly fölugrott.

— Imre! Te nagyon jó vagy, én meg rossz fiú vagyok. De esküszöm, hogy ezentul másképp lesz minden, mert én te hozzád állok és veled tartok.

*

Károly és Imre ma már meglett férfiak s díszes helyet foglalnak el polgártársaik között. Sokszor emlegetik a szegény hülye Nácit, aki Károlyt a jó utra térítette.

Németből szabadon

Müller Erzsi.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XLV. köt. 25-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Lányi Tódor, Adler Stefke, Miskolczy Endre, Bertalan Roxána és Teréz, Farkas Imre, Kövér Gyula, Mayer Emil, Biedermann Frida, Gyula és Miksa, Prodánovits Tódor, Kiss Sára és Lajos, Vizslóvszky Irma és Katinka, Guckler Rozália, Salamon Ilona és Gyula, Novák Andor, Rickl Piroska, Grób Koltán, Gábor Erzsi és Andor, ifj. Bolyó Károly, Timár Stefánia, Springer Stefke, Kénosi Sándor, Ferenczi Zsfi.

Mint a kedves áldás, a szokottná' is sürűben omlik asztalomra az a számtalan apró levél, melyek mindegyikéből a legigazabb sze-

retetnek, a legmelegebb ragaszkodásnak őszinte szavai hangzanak felém — az én szívemnek a legédesebb szózat C-ak ismételhetem, amit a múlt számokban is kifejeztem: áldjon meg a mindnyájunk Istene mindnyájukat összesen és egyenként!

Forgó bácsi.

*

Goldfinger Frida. Örvendő tudomásul veszem, hogy a »Kis Lap«-ról te is egész elragadtatással írsz. — Klimm Irma. Az üvegesnek gyémánthegyű szerszáma tán megsegít. Tégy kísérletet, s neked is úgy fog sikerülni, mint sok olvasó társadnak. — Ehrlich Karoly. Majd, majd! Később, ha kiforrtad magad, évek multán tán fogsz te küldeni közölhetőt is. Most még messze vagy ettől a mértéktől. — Benkő Keresztély. Ugy van, amint F. Pista barátod mondja: a köszönből nem csak világitó gázt fejtenek, de szép piros színt (aműl) sőt illatot is. Bővebbet annak idején majd a veigytanban fogsz olvasni. — Glück Ottó. Milyen föltevés az, hogy én azért nehezezteljek rád, amért az írásod nem elég csinos. Szépen írni nem mindenkinek adatott, de takarosan írni: ez nem a tehetségűl függ. A te levelkéd takaros. — „Aki nem tud sakkozni.“ Mivel soraid alján nincsen semmi név, így akarom tudtadra adni, hogy a mulasztást pótoljad s hogy neved ki ne maradjon a Forgó bácsi szerencse kucsmájából. Egy második levelelből látom, hogy talán te vagy Zwibach Ernő. — Bogisich Imre. Örömmel köszöntelek mint új hívetet a régiék nagy táborában. — Kovács Irénke. Ugy van legjobban, ha egymásnak örvendünk. — Loschitz Alice. Mhelyt tavaszra fordul az idő, minden szerlán d. u. 6-7 a szerkeztői hivatalban, mivel a kétes téli időben károtokkal járna a nyomdai levegő. Akkor aztán meggyőződhetel róla, hasonlítok-e ahhoz a képhez. Nagyon szívesen látlak. — Klein Irénke. A kiadó-hivatal, ha van még fölöslege, szívesen segít a bajodon. — Busay Gizike és Irénke. Kedves jó szüleitnek külön köszönetet mondok a szíves megemlékezéért. — Bethlen Jolán. Dejszen: kevés hét éves gyermeket tudok, akinek az írása annyira megleltne, mint a tied. Csak azt sajnálom, hogy ügyes levelkédben nem akadtam rá a megfejtésre. A kis jövevényt szívesen fogadom. — Lazar Piroska. Az előző üzenet neked is szól. — Schlésinger Szidi és Gyula. A levelet Forgó bácsinak czimezzétek. — Springer Stefke. Karácsonyi ünneplésed leírása becsületre válik ugy a benne kifejezett érzemek mint egyéb részletei miatt. — Fried Ella és Gizella. Csak valamivel nagyobb volna: a selyem-párnácskára, mely annyi jó kívánságokat fog alja magában, délutáni álomra hajthatnám fejemet. — Több levélről a jövő számban.